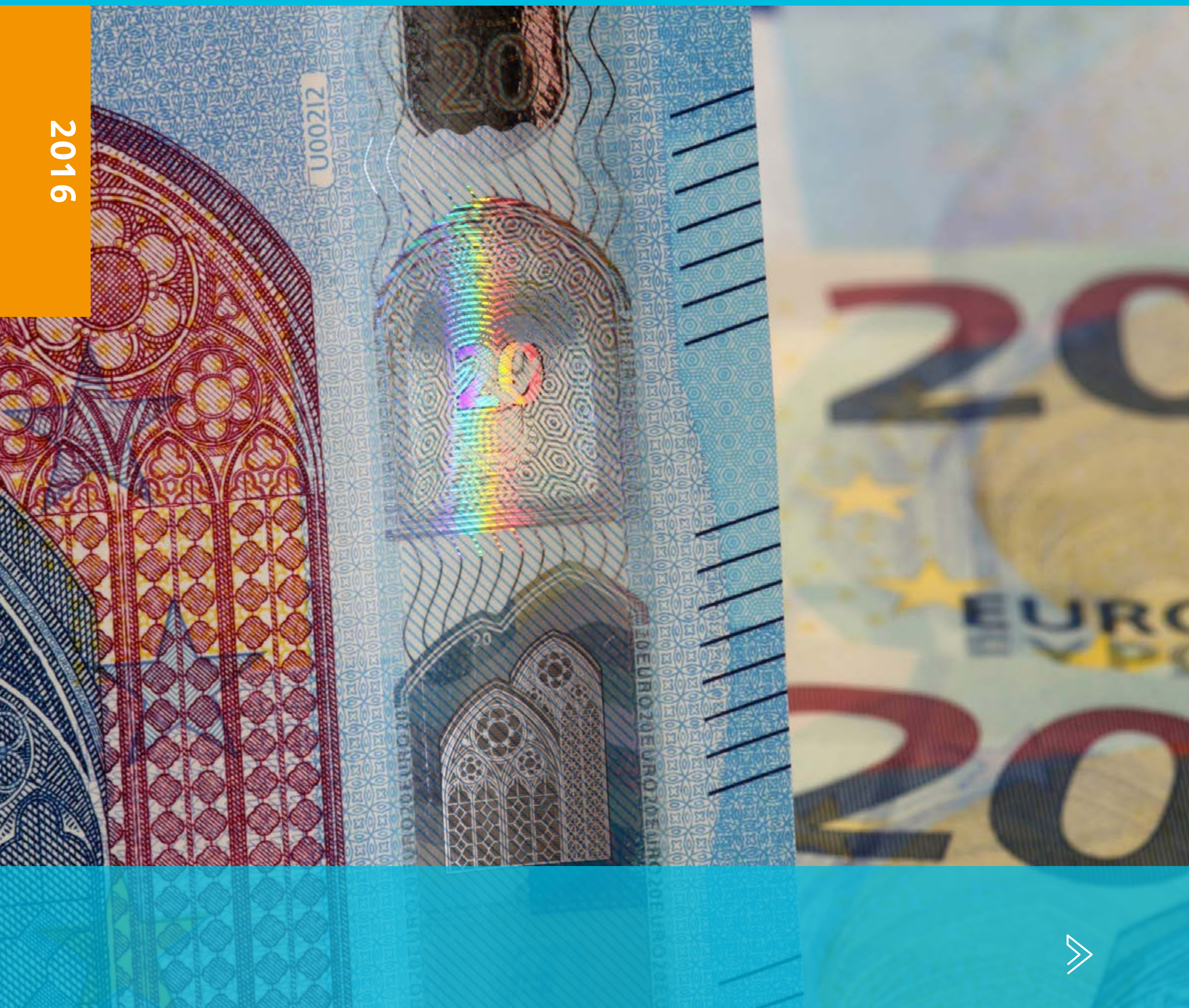
Algemene Rekenkamer

Resultaten verantwoordingsonderzoek 2015

Deltafonds (J)

Rapport bij het jaarverslag

2016

Algemene Rekenkamer

Resultaten verantwoordingsonderzoek 2015 Deltafonds (J)

Rapport bij het jaarverslag

De Algemene Rekenkamer doet ieder jaar onderzoek naar de verantwoording van ministers. De volgende vragen staan daarbij centraal:

- Wordt het geld besteed volgens de regels?
- Zijn de zaken goed geregeld bij dit departement?
- Heeft het beleid de gewenste resultaten?

Op basis van die vragen schetsen wij een beeld van het begrotingshoofdstuk. Ook presenteren wij onze wettelijke oordelen over de financiële informatie en de beleids- en bedrijfvoeringsinformatie in het jaarverslag.

In dit rapport presenteren we de resultaten van ons onderzoek naar het Deltafonds.

De tekst in dit document is vastgesteld op 11 mei 2016. Dit document is op 18 mei 2016 aangeboden aan het parlement.

De overige publicaties van de Algemene Rekenkamer op 18 mei 2016 vindt u op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek2015.

Inhoud

1 Onze conclusies

Financiële informatie Deltafonds is op orde

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd in de financiële informatie die de tolerantiegrenzen overschrijden.

Verder in het rapport

In de volgende hoofdstukken werken wij bovenstaande conclusies verder uit:

- Beleidsresultaten (hoofdstuk 3): hierin geven wij ons oordeel over de informatie over het beleid in het jaarverslag van het Deltafonds. Wij zijn van oordeel dat de onderzochte onderdelen van de beleidsinformatie niet geheel deugdelijk tot stand zijn gekomen.
- Bedrijfsvoering (hoofdstuk 4): hierin geven wij ons oordeel over de informatie over de bedrijfsvoering in het jaarverslag van het Deltafonds. Wij zijn van oordeel dat de informatie over de bedrijfsvoering deugdelijk tot stand is gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.
- Financiële informatie (hoofdstuk 5): hierin geven wij ons oordeel over de financiële informatie in het jaarverslag van het Deltafonds. Wij zijn van oordeel dat de financiële informatie rechtmatig en getrouw is.
- Reactie van de minister van IenM en nawoord Algemene Rekenkamer (hoofdstuk 6): hierin geven wij de integrale reactie weer die wij op 9 mei 2016 ontvingen van de minister van IenM. De minister geeft in haar reactie aan dat de kwaliteit van de beleidsinformatie haar aandacht heeft.

2 Feiten en cijfers

Het Deltafonds is in 2013 ingesteld met als doel de bekostiging van maatregelen, voorzieningen en onderzoeken op het gebied van waterveiligheid en zoetwatervoorziening. Het Deltafonds wordt beheerd door de minister van Infrastructuur en Milieu (IenM). Het beheer van het fonds is onderdeel van de bedrijfsvoering van het Ministerie van IenM.

De minister van IenM heeft in 2015 uitgaven gedaan uit het Deltafonds voor € 1.165,5 miljoen, is verplichtingen aangegaan voor € 826,6 miljoen en heeft middelen ontvangen voor € 1.262,8 miljoen. De uitgaven van het Deltafonds betreffen 0,5% van de totale rijksuitgaven.

Tabel Deltafonds in cijfers (x miljoen euro)

	2013	2014	2015
Verplichtingen	1.528,9	1.082,6	826,6
Uitgaven	1.064,4	1.267,4	1.165,5
Ontvangsten	1.066,5	1.227,4	1.262,8

De lagere verplichtingen in 2015 worden veroorzaakt door vertragingen bij projecten binnen het tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma.

3 Beleidsresultaten

Hier vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de beleidsresultaten. Wij geven een oordeel over de totstandkoming van de informatie over de beleidsinformatie die de minister in het jaarverslag verstrekt.

3.1 Oordeel totstandkoming beleidsinformatie

De beleidsinformatie in het Jaarverslag 2015 van het Deltafonds is niet geheel deugdelijk tot stand gekomen.

Het ministerie beschikt over richtlijnen die in opzet de deugdelijke totstandkoming van de beleidsinformatie waarborgen. De richtlijnen bevatten naast een beschrijving van de verantwoordelijkheden, eisen voor de dossiervorming. In de praktijk blijkt de uitvoering niet conform de opzet te verlopen. Met name de budgethouders die verantwoordelijk zijn voor een specifiek beleidsterrein - en de betrouwbaarheid van de beleidsinformatie moeten beoordelen - zijn onvoldoende op de hoogte van de richtlijnen waardoor een ordelijke en controleerbare onderbouwing van de beleidsinformatie ontbreekt in de totstandkomingsdossiers. Door het niet naleven van de intern opgestelde procedures loopt het ministerie risico dat de beleidsinformatie in het jaarverslag niet klopt. Wij vragen hiervoor aandacht.

4 Bedrijfsvoering

Hier vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de bedrijfsvoering. We geven een oordeel over de totstandkoming van de informatie over de bedrijfsvoering die de minister in het jaarverslag verstrekt.

4.1 Oordeel totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2015 van het Deltafonds is deugdelijk tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

5 Financiële informatie

In dit hoofdstuk vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de financiële informatie in het jaarverslag.

We geven een oordeel over:
- de rechtmatigheid van de financiële informatie;
- de deugdelijke weergave van de financiële informatie;
- de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave van de financiële informatie op artikelniveau.

Alle door ons aangetroffen fouten en onzekerheden vindt u in het overzicht op onze website.

5.1 Oordeel over de financiële informatie

De financiële informatie in het Jaarverslag 2015 van het Deltafonds voldoet op totaalniveau.

5.1.1 Oordeel rechtmatigheid financiële informatie

De in de financiële overzichten opgenomen informatie in het Jaarverslag 2015 van het Deltafonds is op totaalniveau rechtmatig. Wij geven ons oordeel onder voorbehoud van goedkeuring van de slotwetmutaties door de Staten-Generaal.

Voorbehoud slotwetmutaties

Het bedrag aan verplichtingen omvat in totaal € 3,0 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 5. Het bedrag aan uitgaven omvat in totaal € 0,8 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 7. Gaan de Staten-Generaal niet akkoord met de daarmee samenhangende slotwetmutaties, dan moeten wij onze oordelen over de financiële informatie mogelijk herzien.

5.1.2 Oordeel deugdelijke weergave financiële informatie

De in de financiële overzichten opgenomen informatie in het Jaarverslag 2015 van het Deltafonds is op totaalniveau deugdelijk weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

5.1.3 Rechtmatigheid en deugdelijke weergave op artikelniveau

Wij controleren ook op artikelniveau de deugdelijke weergave en de rechtmatigheid van de financiële informatie. Wij hebben hierbij geen belangrijke fouten en onzekerheden geconstateerd in het Jaarverslag 2015 van het Deltafonds.

6 Reactie minister en nawoord Algemene Rekenkamer

De minister van Infrastructuur en Milieu (IenM) heeft op 9 mei 2016 gereageerd op ons conceptrapport. Hieronder geven we haar reactie integraal weer. De reactie staat ook op www.rekenkamer.nl/2015-deltafonds. De reactie van de minister van IenM geeft ons geen aanleiding tot een nawoord.

6.1 Reactie minister van IenM

De minister van IenM schrijft:
"Ik heb uw Rapport bij het jaarverslag Deltafonds 2015 in goede orde ontvangen. In uw Rapport vraagt u mijn aandacht voor het risico dat de beleidsinformatie in het jaarverslag niet klopt door het niet naleven van de intern opgestelde procedures.

De kwaliteit van de beleidsinformatie heeft mijn aandacht.

In de leeswijzer van het jaarverslag van het Deltafonds beschrijf ik het verbetertraject in het onderdeel "Kwaliteit informatievoorziening via de begrotingscyclus".
De Auditdienst Rijk heeft aanbevelingen gedaan om het door u gesignaleerde naleeftekort op te heffen. Het gaat daarbij vooral om aandacht te besteden aan de verantwoordelijkheid van de budgethouder voor het expliciet vaststellen op welke wijze de betrouwbaarheid van de informatie is gewaarborgd en aan de dossiervorming inclusief het structureel en expliciet terugkoppelen van de bevindingen uit de door de controlkolom uitgevoerde toetsen aan de verantwoordelijke budgethouder.

In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag IenM 2015 heb ik toegezegd dat ik de aanbevelingen van de Auditdienst Rijk ter zake zal overnemen."

6.2 Nawoord Algemene Rekenkamer

De reactie van de minister van IenM geeft ons geen aanleiding tot een nawoord.

Bijlage 1

Over het verantwoordingsonderzoek

In ons jaarlijkse Verantwoordingsonderzoek kijken wij naar de kwaliteit van de jaarverslagen die de ministers op Verantwoordingsdag aanbieden aan het parlement. Wij beoordelen ook de kwaliteit van de bedrijfsvoering van de ministeries gedurende het begrotingsjaar. Het onderzoek mondt uit in het afgeven van onze verklaring van goedkeuring bij de rijksrekening en de saldi-balans van het rijk, die in het Financieel jaarverslag van het Rijk zijn opgenomen. De taken en bevoegdheden voor het Verantwoordingsonderzoek liggen vast in de Grondwet en in de Comptabiliteitswet 2001.

Onderzoek naar de jaarverslagen

Ons onderzoek naar de jaarverslagen is erop gericht om vast te stellen:

- of de weergegeven financiële informatie klopt en de weergegeven financiële transacties rechtmatig zijn - dat wil zeggen in overeenstemming met de begrotingswetten en andere toepasselijke wettelijke regels;
- of de weergegeven (niet-financiële) informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfs-voering op goede wijze tot stand gekomen is;
- of de inrichting van het jaarverslag voldoet aan de bepalingen uit de Comptabiliteitswet 2001 en de Rijksbegrotingsvoorschriften.

Bij het onderzoek naar de financiële informatie willen wij voldoen aan de internationale controle-standaarden voor rekenkamers (International Standards of Supreme Audit Institutions, 'ISSAIs'). Wij onderzoeken niet iedere geldstroom tot in detail, maar hanteren een werkwijze die is geba-seerd op risicoanalyse. Wij maken optimaal gebruik van het controlewerk dat de Auditdienst Rijk voor de ministers verricht, en voeren daarnaast eigen controles uit.

Met het oog op het budgetrecht van het parlement richten wij ons controlewerk zo in dat wij over belangrijke fouten en onzekerheden niet alleen op jaarverslagniveau in totaal, maar ook per begrotingsartikel kunnen rapporteren. Om te kunnen bepalen wat wel en niet belangrijk is gebruiken wij kwantitatieve en kwalitatieve tolerantiegrenzen.

Voor de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering beoordelen we of deze ordelijk en controleerbaar tot stand is gekomen.

Onderzoek naar de bedrijfsvoering
In ons onderzoek naar de kwaliteit van de bedrijfsvoering van de ministeries beoordelen wij of het financieel beheer, het materieelbeheer en andere elementen van de bedrijfsvoering rechtmatig, ordelijk en controleerbaar zijn.

Omdat het niet mogelijk is alle relevante elementen van de bedrijfsvoering jaarlijks te toetsen, hebben wij een meerjarige aanpak ontwikkeld. Wij richten ons daarbij vooral op de elementen die een rechtstreekse relatie hebben met de financiële informatie in de jaarverslagen. Alle essentiële beheersmaatregelen ('key controls') binnen het financieel beheer onderwerpen we ten minste eens in de drie jaar aan onderzoek.

Als we vinden dat een onderdeel van de bedrijfsvoering onvoldoende beheerst verloopt, noemen wij dat een 'onvolkomenheid' dan wel een 'ernstige onvolkomenheid'. Daarnaast benoemen wij zaken die beter kunnen worden georganiseerd als aandachtspunt.

Onderzoek naar beleidsinformatie
Wij doen jaarlijks onderzoek naar een aantal beleidsthema's. Centraal staan hierbij de vragen of ministers erin slagen de belastingbetaler waar voor zijn geld te leveren en of zij het parlement hierover voldoende informeren. Hiervoor gaan wij na:

- hoeveel geld aan het beoogde doel wordt besteed;
- of voor dat geld de beloofde prestaties worden geleverd;
- in hoeverre het met het geld beoogde doel wordt gerealiseerd;
- of het parlement in begroting, jaarverslag en andere kamerstukken voldoende wordt geïnformeerd.

Een uitgebreide methodologische verantwoording over ons jaarlijkse verantwoordingsonderzoek staat op onze website:
verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/over-dit-onderzoek/verantwoordingsdag.

Voorlichting
Afdeling Communicatie
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
telefoon (070) 342 44 00
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

Omslag
Ontwerp: Corps Ontwerpers
Foto: Corbis/Hollandse Hoogte

Den Haag, mei 2016